

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра української мови

«Затверджую»

завідувач кафедри

____ ____ З.О. Митяй

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича методична практика

(повна назва навчальної/виробничої практики)

для здобувачів вищої освіти

Ступінь вищої освіти: другий (магістерський)

(бакалавр/магістр)

Галузь знань

01 Освіта Педагогіка

(шифр і назва напрям)

Спеціальність 014.01 Середня освіта. Українська мова і література

(шифр і назваспеціальності)

Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література.
Англійська мова і література

Мелітополь, 2023 року

Розробники: Митяй З. О, кандидат філологічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №__1__ від __30.08.23 р.__

Погоджено:

Гарант ОП Середня освіта. Українська мова і література Англійська мова і література

І.М. Гапєєва

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна ситуація підготовки філологів та реалії ринку праці істотно підвищують рівень вимог до майбутніх фахівців, а також змінюють зміст і структуру завдань, які здобувач повинен уміти розв'язувати самостійно.

Відповідно до основних положень Закону України «Про вищу освіту», гуманізувати діяльність майбутнього спеціаліста – це означає зацентувати на формуванні не лише професійних здібностей, а й духовного світу майбутнього спеціаліста, його морально-етичних якостей, таких, як гуманність, відповідальність, толерантність тощо.

У цьому аспекті для формування фахової майстерності студентів, які здобувають вищу освіту за спеціальністю 014.01 «Середня освіта (українська мова та література)» важливу роль відіграють:

- виробнича методична практика (триває 10 тижнів; бази практики – старша школа закладів загальної середньої освіти України, коледжі);
- асистентська методична практика (триває 5 тижнів; база практики – кафедра сучасної української мови).

Виробнича методична практика студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти є одним із етапів у підготовці до педагогічної праці. Вона діагностує загальний рівень фахової, психолого-педагогічної та методичної компетентностей і зумовлює остаточне професійне самовизначення майбутнього педагога.

Робоча програма виробничої методичної практики складена відповідно до освітньої програми підготовки Середня освіта. Українська мова і література. Англійська мова і література

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – всього 4,5	Рівень вищої освіти: перший (магістерський)	Обов'язкова	
	Рівень вищої освіти: магістр		
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 135 год.	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	
		Розподіл годин	
Тижневих годин для денної форми навчання: 9	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Роботи в школі 90 годин (15x6)	
		Самостійної роботи – 45 годин (15x3)	
		Вид контролю: диференційований залік	

1. Мета виробничої методичної практики як обов'язкового компонента освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра середньої освіти **1 курсу без відриву від навчального процесу:** забезпечення розвитку професійно-педагогічних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури для здійснення навчально-виховної роботи в старшій школі закладів загальної середньої освіти, коледжах та вищій школі в умовах розбудови системи освіти відповідно до Закону України «Про освіту», Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»).

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філологічної освіти або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК

ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології в професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ФК

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК1. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності.

ПК2. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик.

ПК5. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури, англійської мови та зарубіжної літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

3. Програмні результати навчання

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. *Демонструє* вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. *Описує* методику розробки освітніх проєктів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, *аналізує* можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, *визначає* індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, *обирає* ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. *Демонструє* уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН12. *Знає та дотримується* умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

Програмні результати навчання предметної спеціальності

ПРН1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, демонструє власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.

ПРН5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови та літератури, англійської мови та зарубіжної літератури для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української та іноземної філології.

ПРН6. Використовує сучасні технології навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.

4. Програма виробничої методичної практики

Предметом практики є методика удосконалення умінь та навичок навчання української мови і літератури, а також форми та методи організації й проведення методичної роботи зі старшокласниками, учнями коледжів та студентами.

Змістом виробничої методичної практики є також збір фактичного матеріалу для виконання дипломного проєкту (за умови написання його з методики).

Проходження практики в старшій школі ЗЗСО та коледжах (10 тижнів)

Тиждень 1

Вивчення чинних нормативних документів, на яких ґрунтується освітній процес навчального року на старшому етапі в закладах середньої освіти та коледжах. Вивчення критеріїв оцінювання навчальної діяльності старшокласників, учнів коледжів. Спостереження за освітнім процесом, спроба оцінювання результатів навчальної діяльності учнів, порівняння власних оцінок з оцінками вчителя, викладача коледжу. Ознайомлення з планом методичної роботи (розробляється методистом за участю заступників директора, педагогів-методистів, обговорюється на педагогічній раді та затверджується директором навчального закладу) на навчальний рік.

Тиждень 2

Розуміння основних теорій вивчення української мови та концепції навчальної автономії учнів та її вплив на навчання та учіння.

Пошук та використання навчальних ресурсів, що сприяють учінню школярів як на уроках, учнів коледжів на заняттях, так і в позаурочний час.

Ідентифікація індивідуальних навчальних труднощів учнів та ознайомлення з різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами. Складання карти характеристики особливостей зазначених учнів та відповідних їм методів навчання української мови і літератури.

Розроблення фрагментів уроків з використанням міжпредметних зв'язків.

Складання плану наукового дослідження (написання дипломної роботи), обговорення його з учителем української мови та літератури в школі, викладачем коледжу (за умови написання дипломної роботи з методики).

Тиждень 3

Аналіз сучасної стратегії навчання української мови. Спостереження за освітнім процесом та визначення цілей, завдань та результатів учіння на уроках (заняттях) української мови. Порівняння власних нотаток з нотатками вчителя.

Оцінювання та добір навчальних матеріалів для учнів відповідно до цілей та завдань уроку, а також конкретного навчального контексту.

Складання здобувачами вищої освіти індивідуального плану роботи з науково-методичною проблемою, над якою працює педагогічний колектив: написання реферату, повідомлення на семінарі, науково-практичній конференції, виступ на засіданні педради, публікація в періодиці тощо. Участь у роботі шкільних, міжшкільних та районних методичних об'єднань (коледжу), семінарів, конференцій, педагогічних читань; розробку окремих проблем, пов'язаних з удосконаленням навчально-виховної роботи; проведення експериментальних досліджень; підготовку доповідей, огляд і реферування методичних журналів, збірників, публікацій статей методичного змісту викладачів ЗВО; ознайомлення з передовим педагогічним досвідом ЗСО.

Тиждень 4

Спостереження за освітнім процесом з метою визначення видів завдань уроку, запропонованого вчителем, викладачем коледжу. Розроблення тестів поточної успішності та тестів досягнень, що повністю відповідають Державним програмам з української мови та літератури, Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти.

Добір завдань та тестів з наявних онлайн чи друкованих джерел для оцінювання навчальних досягнень учнів, за потреби адаптації чи доповнення матеріалу.

Тиждень 5-6

Спостереження за освітнім процесом, діагностика, узагальнення помилок та труднощів учнів, оцінка організації освітнього процесу та навчальної діяльності учнів. Розробка фрагменту уроку з української мови з наданням допомоги учням зрозуміти свої помилки та знайти шляхи їх усунення.

Оснащення учнів інструментами оцінювання власного досвіду та навчальних досягнень.

Проведення анкетування учнів старших класів та коледжів щодо ефективності методів оцінювання, що застосовуються вчителем. Аналіз анкет.

Участь у методичних об'єднаннях вчителів української мови та літератури (за планом проведення методоб'єднань).

Тиждень 7

Спостереження за освітнім процесом, діагностика, узагальнення помилок та труднощів учнів, оцінка організації освітнього процесу та навчальної діяльності учнів. Відвідування уроків вчителя української мови з метою підвищення педагогічної майстерності. Розробка фрагменту року з української мови. Виявлення слабких і сильних моментів методики вчителя. Виступ з доповіддю на методичному об'єднанні вчителів української мови і літератури в школі з теми дослідження. Розробка дидактичних матеріалів до фрагментів уроків.

Тиждень 8

Розробка та проведення (за необхідністю) власних фрагментів уроків. Обговорення їх з учителем української мови в школі. Розроблення презентацій до фрагментів уроків. Участь у методичних оперативках (за річним планом роботи школи, коледжу, планом роботи МО).

Участь здобувачів вищої освіти у семінарах-практикумах (за планом методоб'єднань, підготовка реферату або доповіді).

Участь у Школах передового досвіду. Оформлення буклету з описом передового досвіду (творча лабораторія педагога-майстра).

Тиждень 9

Дослідження змін та новацій в роботі вчителів-словесників.

Розширення власного діапазону навчальних прийомів навчання української мови у старшій школі шляхом спостереження за веденням уроків колег. Розробка фрагменту уроку з української мови і літератури в старшій школі (коледжі). Проведення (за виробничою можливістю і необхідністю) власних фрагментів уроків. Проведення тестування остаточних знань учнів з мовознавчого аспекту, що є предметом власного наукового дослідження, аналіз виконаних завдань, визначення труднощів і недоліків. Розроблення дидактичних матеріалів до фрагментів уроків.

Тиждень 10

Аналіз сучасних методів навчання української мови на старшому етапі у ЗСО, коледжах. Підготовка презентації з використання сучасних методів навчання української мови. Використання різних методів навчання на практиці. Визначення переваг і недоліків цих методів у конкретному колективі. Виступ на методичному об'єднанні вчителів української мови та літератури.

Визначення переваг та недоліків змішаного типу навчання в ЗСО при вивченні української мови. З'ясування специфіки використання електронних

освітніх платформ(Moodle, Google Classroom) та сервісів Zoom, Skype, Jamboard, Canva, Mentimeter, Kahoot. Quizz на заняттях української мови.

Проходження практики у вищому навчальному закладі (5 тижнів)

Тиждень 11

Вивчення чинних нормативних документів, на яких ґрунтується освітній процес навчального року у закладах вищої освіти. участь у настановних зборах; ознайомлення з діяльністю кафедри, на якій організовано методичну практику, її кадровим складом, посадовими обов'язками співробітників, планами роботи; ознайомлення з документацією кафедри; формування уявлень про сутність викладацької роботи у ЗВО; ознайомлення з сучасним рівнем педагогічної діяльності у ЗВО; складання індивідуального плану роботи; планування роботи на тиждень; спостереження над навчальним процесом із сучасної української мови в аспекті зв'язку теорії і практики викладання лінгвістичних дисциплін; вивчення особливостей робочої програми, силабусів, порядку і форми планування занять; вивчення системи навчальних засобів з української мови, зокрема структури, змісту і прийомів використання чинних підручників і посібників; аналіз дій досвідчених викладачів кафедри, їхньої педагогічної майстерності, технології підготовки і проведення лекційних і практичних занять, позааудиторних заходів тощо; спостереження над специфікою роботи студентів на заняттях з української мови, визначення їхніх індивідуальних здібностей, рівня успішності та динаміки опанування програмового матеріалу.

Тиждень 12-13

Ознайомлення з навчальною роботою (зі структурою і складом кафедри та системою роботи її професорсько-викладацького колективу); ознайомлення з конкретними темами лекційних і семінарських занять навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою, що їх викладають у поточному семестрі; опанування передових технологій викладацької діяльності. ознайомлення з методичною базою кафедри; добір дидактичних матеріалів, використання мультимедійних і технічних засобів навчання; робота з активізації дистанційного навчання; ознайомлення з інтерактивними методами роботи; підготовка до тестового контролю; проведення консультацій з певної навчальної дисципліни; допомога в проведенні факультетських лінгвістичних олімпіад і творчих конкурсів; підготовка та проведення позааудиторних заходів в академічній групі та на факультеті; взаємовідвідування занять і позааудиторних заходів; добір завдань для самостійної роботи студентів; участь у науково-методичних семінарах кафедри; керівництво навчальною діяльністю студентського колективу; формування вмінь професійно реагувати на зміну обставин, самостійно приймати рішення і бути за них відповідальним.

Тиждень 14

Ознайомлення з виховною роботою: проведення поточної організаційно-педагогічної роботи зі студентами; організація постійного спілкування зі

студентами групи; підготовка матеріалів до позааудиторних заходів у групі чи на факультеті; відвідування та аналіз позааудиторних заходів студентів. Проведення психолого-педагогічного вивчення окремих студентів групи та складання психолого-педагогічної характеристики групи.

Тиждень 15

Ознайомлення з науково-дослідною роботою (наукова тема кафедри, індивідуальні наукові теми науково-педагогічних працівників, роботою студентських наукових гуртків, проведення наукових семінарів тощо). Вивчення наукової та методичної літератури для вдосконалення роботи викладача-філолога; визначення на основі методів науково-педагогічного пошуку стану певної актуальної проблеми методичного чи психолого-педагогічного характеру (спостереження, опитування, анкетування, тестування тощо); виконання індивідуальних дослідницьких завдань (збирання фактичного матеріалу для написання своєї наукової роботи); застосування методів дослідження у виконанні індивідуального дослідницького завдання під час практики за обраною методичною проблемою та якісне оформлення підсумків дослідження.

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

База практики – це заклади середньої освіти (загальні середні школи, ліцеї, гімназії), коледжі, що співпрацюють з Університетом на основі договорів. База практики повинна забезпечувати виконання програми для відповідного освітнього ступеня «магістр».

Визначення баз практики здійснюється керівництвом навчального закладу на основі прямих угод з підприємствами, організаціями, установами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Вибір бази практики залишається за здобувачем. В цьому випадку студенти не пізніше ніж за два тижні до початку практики надають клопотання від адміністрації організації, підприємства, установи будь-яких форм власності.

6. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ МЕТОДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

На здобувачів вищої освіти, які проходять практику, поширюється дія закону України «Про працю» та Правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, організації, установи, в яких відбувається практика. При наявності в угодах (контрактах) на навчання здобувачів вищої освіти, питань практики, окремі угоди можуть не укладатися.

Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується Кодексом законів України про працю України і складає для здобувачів вищої освіти віком від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 КЗпПУ).

Здобувачі вищої освіти Університету при проходженні практики зобов'язані:

1) до початку практики одержати від керівника практики від Університету, заступників деканів на факультетах направлення, методичні матеріали (методичні вказівки,

програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- 2) брати участь в настановчій та підсумковій конференціях з практики;
- 3) своєчасно прибувати на базу практики;
- 4) ознайомитися з робочою програмою виробничої методичної практики та виконувати всі завдання, передбачені нею;
- 5) за умов проходження практики на виробництві пройти інструктаж з правил охорони праці і техніки безпеки, засвідчивши це підписом у Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці, та суворо дотримуватись правил охорони праці і техніки безпеки; за умов проходження практики он-лайн в дистанційному режимі подбати про безпечність власного робочого місця;
- 6) у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- 7) дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- 8) своєчасно підготувати, відповідно до вимог робочої програми практики, звітну документацію та у визначений термін надати керівнику практики від кафедри;
- 9) у визначений термін скласти диференційований залік з виробничої методичної практики.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

ПОРТФОЛІО-ЗВІТ

з виробничої методичної практики

здобувача вищої освіти

База практики.....

1-й файл – Титульна сторінка (ППоБ, група, спеціальність, клас і школа / коледж, де проходили виробничу методичну практику.

2-й файл – Теоретичні Здобутки (Нормативні документи, статті з журналів, Інтернет-ресурсів, статті зі збірок наукових праць з Методики навчання української мови): інформація, накази, статті Закону України, розділи Концепції НУШ.

3-й файл – власна Методична скринька (методичні матеріали, інформація про методи і прийоми, розроблені фрагменти і плани-конспекти уроків, занять, аналіз відвіданого уроку / заняття з української мови.

4-й файл – Дидактичні Розробки (оформити буклет з описом передового досвіду (творча лабораторія педагога-майстра), презентації, завдання, тести тощо):

5-й файл – власні Творчі Проекти (результати творчих проєктів, сценарії виховних заходів): вкладаються розроблені матеріали!

6-й файл – Участь у професійних методичних об'єднаннях учителів, викладачів коледжів, ЗВО (статті, доповіді на семінарах, конференціях) – вкладаються доповіді, реферати!

7-й файл – власна науково-дослідна робота (виконані за програмою завдання практики зі спостереження за освітнім процесом, визначення теми власного дослідження, інформація щодо початку роботи над дипломним проєктом (якщо такий проєкт з методики).

8. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Ознайомлення з тематичними планами уроків учителів-словесників, викладачів коледжів, ЗВО	4
2	Ознайомлення з навчальними і методичними програмами дисципліни, з якої будуть проводитися заняття	5
3	Вивчення інтересів та уподобань учнів, студентів щодо виховної і позашкільної роботи	4
4	Ознайомлення з індивідуальними особливостями учнів старшої школи, де будуть проводитися навчальні заняття, стан їх успішності, учнів коледжів, здобувачів закладів вищої освіти	4
5	Вивчення системи роботи викладача філологічних дисциплін, спрямованої на формування в учнів, студентів стійкого зацікавлення предметом	3
6	Здійснення аналізу системи підготовки учнів, студентів та надання власних конкретних пропозицій щодо її вдосконалення	4
7	Підготовка до проведення фрагментів уроків / занять з української мови	6
8	Забезпечення уроків інтерактивними методами, прийомами	5
9	Підготовка буклету з творчої лабораторії учителя	6
10	Відвідування уроків учителя /викладача української мови з наступним аналізом уроку / заняття	4
	Разом	45

9. ФОРМА ЗВІТНОСТІ З ВИРОБНИЧОЇ МЕТОДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В РЕЖИМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ – ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЗА СХЕМОЮ ПОРТФОЛЮ!!!!

Розподіл балів за освітніми компонентами

Максимальна кількість балів – 100 (за дисциплінами українська мова – 35 балів, українська література – 35 балів, англійська мова – 30 балів)

Критерії оцінювання з української мови

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та критерії до їх зарахування
Складання портфоліо / презентації-звіту	5 балів за повне портфоліо з усіма виконаними завданнями та розробками практики (2 бали – за часткове наповнення портфоліо, яке не містить дидактичних розробок, розробок фрагментів уроків / занять, презентацій; 3 бали – за часткове наповнення портфоліо, яке містить копії нормативних документів, дидактичні розробки, розробки фрагментів уроків / занять, проте не в повному обсязі, не містить презентацій; 4 бали – за наповнення портфоліо, яке містить копії нормативних документів, копії статей за фахом, опрацьованих під час практики, дидактичні розробки, розробки фрагментів уроків / занять, презентації, проте не в повному обсязі; 5 балів – за наповнення портфоліо, яке містить копії нормативних документів, копії

	<p>статей за фахом, опрацьованих під час практики, дидактичні розробки, розробки фрагментів уроків / занять, презентації, план-конспект уроку / заняття, комплексні аналізи уроків / занять інших вчителів / викладачів, які відвідав здобувач під час практики</p>
<p>Розробка двох планів-конспектів шкільних уроків із української мови та одного заняття в закладі вищої освіти (додати)</p>	<p>10 балів (2*5 балів) (1 бал – невідповідність структури уроку вимогам його оформлення, помилкове визначення мети навчання, помилкове визначення етапів уроку / заняття, 2 бали – невідповідність структури уроку / заняття вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, визначення етапів уроку / заняття, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 3 бали – відповідність структури уроку вимогам його оформлення, проте з неточністю, визначення цілей навчання, але без зазначення шляхів їх реалізації, визначення етапів уроку / заняття, помилково визначена результативність уроку / заняття, 4 бали – неточна відповідність структури уроку / заняття вимогам його оформлення, визначення мети навчання, визначення етапів уроку / заняття, визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, 5 балів - відповідність структури вимогам його оформлення, належне визначення цілей навчання та шляхів їх реалізації, правильне визначення етапів уроку / заняття з їх детальною характеристикою, зазначення мотиваційного потенціалу, визначення форми проведення уроку, відповідність використаних прийомів поставленим цілям</p>
<p>Самоаналіз залікового уроку в школі, коледжі та заняття у закладі вищої освіти з рецензією та оцінкою вчителя / методиста</p>	<p>2 бали (1 бал – за цікаву ідею і зміст уроку, не суттєві помилки у структуруванні, незначні порушення структури уроку / заняття – добровільності й зв'язку з навчальним матеріалом уроку / заняття; слабка мотиваційна база заходу; 2 бали – за цікаву ідею і зміст уроку / заняття, високу мотиваційну базу, активну участь старшокласників / студентів в розробці й проведенні заходу; використання дидактичних матеріалів, вміле застосування інноваційних засобів навчання; використання інтерактивних методів навчання</p>
<p>Написання аналізу відвіданого уроку / заняття з української мови</p>	<p>3 бали (1 бал – невідповідність структури аналізу уроку вимогам його</p>

	оформлення, помилкове визначення мети, невідповідність структури аналізу уроку / заняття вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, визначення етапів уроку, помилково визначена результативність уроку, 2 бали – відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, проте з неточністю, визначення цілей навчання, але без зазначення шляхів їх реалізації, визначення етапів уроку / заняття, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 3 бали – неточна відповідність структури аналізу уроку / заняття вимогам його оформлення, визначення цілей навчання, визначення етапів уроку.
Оформлення буклету з описом передового досвіду (творча лабораторія педагога-майстра)	5 балів (1 бал – недосконалість структури буклету щодо вимог його оформлення, помилкове визначення мети дослідження творчої лабораторії учителя, , 2 бали – невідповідність структури аналізу етапів зросту та педмайстерності вчителя-словесника, помилкове визначення завдань висвітлення шляхів майстерності роботи учителя. 3 бали - відповідність структури буклету відповідно до вимог його оформлення, належне визначення мети та завдань висвітлення шляхів методичної роботи учителя-словесника.
Доповідь на методичному об'єднанні вчителів української мови та літератури в ЗСО або стаття в презентації	5 балів
Розробка дидактичних матеріалів до фрагментів уроків (додати фото/скріншоти матеріалів)	3 бали
Розробка презентацій до фрагментів уроків / занять (додати)	2 бали
Всього	35 балів

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методи реалізації та виконання завдань під час виробничої методичної практики

1. Презентація знань. Репродуктивний; проблемний; частково-пошуковий (евристичний); дослідницький.

2. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні; наочні; практичні, інтерактивні.

3. Методи організації практики: організація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

4. Практичні методи: контролю та самоконтролю; інноваційні методи презентації виконаних завдань.

12. Методи контролю

Виробнича методична практика без відриву від навчання оцінюється у 1-му семестрі. Саме тоді перевіряється здатність здобувача вищої освіти, спостерігаючи за освітнім процесом, аналізувати роботу учнів / студентів, виявляти труднощі, з якими вони стикаються під час оволодіння навчальним матеріалом, планувати фрагменти освітнього процесу і розробляти план-конспект уроку, розробляти дидактичні матеріали, презентації до фрагментів уроків / занять та методичної роботи, керувати власним професійним розвитком.

Оцінювання відбувається за критеріями, зазначеними у робочій програмі. Пропонується оцінити складання здобувачем портфоліо/презентації, яке є одночасно звітом з методичної практики, розробки фрагментів уроків / занять, аналіз і самоаналіз уроку / заняття, розробку дидактичних матеріалів і презентацій до фрагментів уроку / заняття, доповідь здобувача на методичному об'єднанні вчителів української мови та літератури.

Усний контроль, практична перевірка під час розроблення навчальних матеріалів і фрагментів уроків / занять – поточний контроль, контроль виконання завдань виробничої методичної практики – портфоліо/презентація-звіт, творчі звіти, оцінювання – підсумковий контроль – диференційований залік.

13.Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник (для викладачів, аспірантів, студентів магістратури) / Л. В. Артемова. К. : Кондор, 2008. 272 с.
2. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко, М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, А. М. Гуржій, М. З. Згуровський, К. М. Левківський, В. Л. Петренко, В. П. Погребняк; За ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. К. : Знання, 2005. 327 с.
3. Вітвицька С. . Основи педагогіки вищої освіти: підруч. для студ. магістратури / С.С. Вітвицька. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Дороз Н. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі : [навч. посіб. / Вікторія Федорівна Дороз. К. : Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
5. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії: методичний посібник/ Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2020. 80 с.
8. Інформаційно-комунікативні технології для якісної сучасної освіти. Методичний посібник: Українсько-польський досвід у програмі «Класна школа» / Ред. Вербицька П., Лучинська А., Магерський І. Педан-Слепухіна О. Львів, 2016. 178 с.
9. Коротєєва-Камінська В. О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект) : навч. посіб. / В. О. Коротєєва-Камінська. К. : ВП «Професіонал», 2006. 304 с.
10. Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (наказ від 03.04.2020р. №07/01-05) URL: <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diyalnosti/>
11. Семенов О. М. Методика викладання української мови у вищій школі : навч. посіб. / О. М. Семенов, Н. П. Дейниченко. Суми : СУМДПУ, 2012. 216 с.

Допоміжна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України : [навч.-метод. посіб.] / А. М. Алексюк. К. : Либідь, 1998. 557 с.

2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] Флорій Сергійович Бацевич. К. : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
3. Бедь В. В. Основи наукової організації праці студентів академії [навч.-метод. посіб.] / В. В. Бедь. Ужгород, 2001. 314 с.
4. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування / Надія Михайлівна Бібік // Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С., 2004. С. 47–52.
5. Біляєв О. М. Лінгводидактика рідної мови : навч.-метод. посіб. / Олександр Михайлович Біляєв. К. : Генеза, 2005. 180 с.
6. Богуш А. М. Формування мовної особистості на різних вікових етапах : [монографія] / А. М. Богуш, О. С. Трифонова, О. І. Кисельова, Ж. Д. Горіна, М. Л. Черкасов. Одеса : ПНЦ АПН України, 2008. 272 с.
7. Боднар С. Термінологічний аналіз понять «компетенція» і «компетентність» у педагогіці : сутність та структура / Світлана Боднар // Освіта і управління. 2007. Т. 10. № 2. С. 95–99.
8. Борисенко В. В. Компетентнісний та проблемний підходи як компоненти методичної системи навчання української мови фахового спрямування / В. В. Борисенко // Наукові записки : [зб. наук. статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, НАУ пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, 2011. Вип. 97. С. 25–30.
9. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : [навч. посіб.] / Наталія Юріївна Бутенко. К. : КНЕУ, 2005. 336 с.
10. Володько В. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи : [навч.-метод. посіб.] / В. Володько. К. : Педагогічна преса, 2000. 148 с.
11. Гронлунд П. Оцінювання студентської успішності : [навч.-метод. посіб.] / П. Гронлунд, Е. Норман. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. 312 с.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання. Відділ сучасних мов, Страсбург. К. : Ленвіт, 2003. 262 с.
13. Закон України «Про вищу освіту». Закон від 01.07.2014 № 1556 -VII. Режим доступу : <http://vnz.org.Ua/zakonodavstvo/l111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>
14. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та сучасні перспективи ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К. І. С., 2004. 112 с.
15. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів / О. А. Копусь // Наука і освіта. № 1.2011. С. 47–50.
16. Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів філології // О. А.

Копусь / Науковий вісник Донбасу : електронне наукове видання. – № 1(17). 2012. Режим доступу: http://almamater.luguniv.edu.ua/magazines/elect_v/KN17/12koammf.pdf

17. Луговий В. І. Європейська концепція компетентнісного підходу у вищій школі та проблеми її реалізації в Україні / В. І. Луговий // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України : матер. методол. семінару. К. : Педагогічна думка, 2009. С. 5–17.

18. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі : [монографія] / Олесь Вадимівна Любашенко. Ніжин : Аспект – Поліграф, 2007. 296 с.

19. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флемм, та ін. ; за ред. О. І. Сидоренка. К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. 144 с.

20. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. М. Нагаєв К. : Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

21. Практика в системі фахової освіти вчителя-словесника : навч. посіб. для студ. ВНЗ / О. М. Семенов ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Глухів. держ. пед. ун-т ім. Олександра Довженка. К. : Фенікс, 2008. 285 с.

22. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури : [монографія] / Олена Миколаївна Семенов. Суми : Мрія-1, 2005. 404 с.

23. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя (шляхи її формування в системі професійної підготовки) : монографія / за ред. Л. І. Мацько. К. : Педагогічна думка, 2007. 272 с.

24. Філіпченко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : навч. посіб. / А. С. Філіпченко. К. : Академвидав, 2005. 208 с.

14. Інформаційні ресурси в Інтернеті

Бабак С. В. Компетенція та компетентність як ключові поняття педагогіки. Роль педагогіки у формуванні фахових компетенцій студентів вищих навчальних закладів / С. В. Бабак, К. В. Бабак // Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти. Київ, 2016. № 1. С. 59–68.

Режим доступу: <mhttp://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/787878787/2514/72606-151297-2-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Конусі О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології // О. А. Копусь / Науковий вісник Донбасу : електронне наукове видання. 2012. № 1 (17). Режим доступу: <http://almamater.liigunlv.ediua/mega/IneR/elect v/NN 17/ 12koammf.pdf>

Копусь О. А. Зміст та організація процесу формування фахової лінгвометодичної компетентності майбутніх магістрів філології // О. А.

Копусь / Науковий вісник Донбасу : електронне наукове видання. 2012. № 1 (17). Режим доступу: <http://alma-maler.liigunlv.ediua/mega/IneR/electv/NN17/12koammf.pdf>15.

Лейко С. В. Поняття «компетенція» та «компетентність»: теоретичний аналіз С. В. Лейко // Педагогічний процес: теорія і практика. 2013. Вип. 4. С. 128–135. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_4_15

Петренко С. І. Аналіз понять «компетенція» та «компетентність» / С. І. Петренко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. № 2 (28). С. 288–295. Режим доступу: <https://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/2939/1/Analiz%20poniat%20%С2%АВkompetensiia%С2%ВВ%20ta%20%С2%АВkompetentnist%С2%ВВ.pdf>

Alberta Education. Elements of effective teaching practice: Differentiated instruction [Основи ефективного вчителювання: диференційоване викладання]. URL. www.learnalberta.ca/content-teacher/kes/pdf/or_ws_tea_elem_02_diffinst.pdf. (дата звернення: 19.08.2021).